

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

BİLİM PLATFORMU POLİTİKA NOTLARI

@chp_bilim

bilim@chp.org.tr

bilim.chp.org.tr

OTORİTERLİK İKLİMİ, EZİYET VE SADİZMİ ARTIRIYOR; ŞİDDET VE ZORBALIK KÜLTÜRÜ YERLEŞİYOR

Demokratik hükümetler, yurttaşlarına güven veren, haklarını koruyan, farklı yaşam tarzlarına ve inançlara saygı gösteren hükümetlerdir. Demokrasiler, güven, barış ve huzur ortamını besleyen, yurttaşların bir arada hoşgörü ve empati içinde yaşama arzusunu güçlendiren yönetimlerdir. Böylece **kalkınma ve insani gelişmişlik açısından elzem olan kültürel ve siyasi iklimi yaratırlar**. İnsani değerler üzerinde yükselen uygarlıklar, toplumun sadece eşitler ve denkler arasında değil; güçlüler ve zayıflar arasında; insan, doğa ve diğer canlılar arasında empati, anlayış ve dayanışmaya dayalı ilişkiler inşa etmesini öngörür.

Sosyal adalet, kalkınma ve yurttaşlarına refah sunma konularında en başarılı ülkeler, yurttaşlar arası güvenin, hukuka inancın ve güçler ayrılığının en kuvvetli olduğu ülkelerdir. Bu nedenle demokratik rejimler, dayanışma, güven ve mutluluk sunmada en başarılı ülkelerdir.

Yurttaşlar arasındaki anlayış ve dayanışmayı ilerletmek, hukukun üstünlüğünün ve kurumlara güvenin tesis edilmesinden ve demokratik anlayıştan geçer. Otoriter rejimler ise her türlü farklılığı bir sorun, görüş ayrılıklarını ise tehdit olarak görür; kutuplaşmayı körükleyerek toplumdaki düşmanlığı artırır.

OTOKRAT KİŞİLİKLER, TOPLUMUN RUH SAĞLIĞINA VE UYGARLIĞA TEHDİT OLUŞTURUYOR

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi içinde, orantısız ve keyfi güç kullanma eğilimleri âdeta teşvik edilmekte ve

AYRIMCILIK YÜKSEK

En Yüksek Türkiye, OECD ülkeleri arasında ayrımcılığın en yüksek olduğu ülke.

ŞİDDET SUÇLARI YAYGIN

147. Sıra Türkiye, şiddet suçlarında 167 ülke arasında 147.

SİLAHLI SALDIRILAR ARTTI

%73 Silahlı olaylarda 7 yılda %73 artış yaşandı.

KADINA ŞİDDET YAYGIN

En Yaygın Türkiye, kadına şiddetin en yaygın olduğu OECD ülkesi.

meşrulaştırılmaya çalışılmaktadır. **Gücü tekelleştiren ve hesap vermeyen; dahası her türlü hukuk dışı saldırganlığı kendine hak gören bu otoriterlik iklimi altında kamusal ve insani ilişkiler hoyratlaşmış;** kırılğan toplum kesimlerine ve muhaliflere karşı keyfi mobbing artmıştır. Toplumumuzda daha önce eşine rastlanmayan hakaret tarzları icat edilerek, siyaset ve yönetim alanının neredeyse tamamı eziyet ve şiddet türlerinin etki alanına sokulmuştur.

Otoriterlik iklimi, kırılğan toplum kesimlerine nefretle ve saldırganlıkla yaklaşmayı, hakaret etmeyi ve kötülük yapabilmeyi âdeta meşru bir alan olarak yeniden tanımlanmıştır. Hakaret edenler ve tehditler savuranlar, cezalandırılmamayı olağan bir beklenti hâline getirmiştir. Otoriterlik ikliminin cezasızlık ile birleşmesi, **kendinde, hakaret etme ve cezalandırma yetkisi gören saldırgan bir kişilik modeli yaratılmıştır.** Toplumun neredeyse her katmanı ve meslek grubu içinde, kendi çarpık adalet anlayışını çevresindekilere empoze etme hakkı gören "mikro otokrat" kişilikler türemiştir. Mikro otokrat kişilik eğilimlerinin yaygınlaşması, toplumun genel ruh sağlığı ve uygarlığın asgari ön kabulleri açısından alarm verici noktaya ulaşmıştır. Dış dünyaya, kırılğan kesimlere, muhaliflere ya da genel olarak insanlara öfke, hatta nefret besleyen bir kültür kutsanmıştır. **Kendinden görmediği kesimleri cezalandırma hakkı olduğunu sanan bir otoriterlik iklimi kanserli hücreler gibi toplumun hücrelerine yayılmıştır.**

Öfke patlamaları, hakaret ve eziyet pratikleri, uygarlık dışı sistematik saldırganlık, mikro düzeylerde toplumun

geneline sızmaya başlamıştır. Daha da kötüsü toplum sağlığını hiçe sayarcasına, bu **saldırganlık ve nobranlık kalıpları**, makbul davranış ve varoluş modeli olarak sunulmaya başlanmıştır. Şüphesiz bu tür saldırgan bir alt kültürün topluma empoze edilmesi, uygarlık ve demokrasi açısından olduğu kadar, kitlesel ruh sağlığı açısından da tehdit edici bir eşige gelindiğine işaret etmektedir.

BASKI İKLİMİ "SOSYAL DARVİNİZMİ" HORTLATTI: GÜÇLÜLER ZAYIFLARI EZİYOR

Bu iklim, eşitlikçi ve dayanışmacı yurttaşlık kültürünü ortadan kaldırarak **nobran, acımasız ve hoşgörüsüz bir zorbalık ve eziyet kültürünün yerleşmesine yol açar.** Bu nedenle yurttaşlar arası dayanışmanın, güvenin ve empatinin zayıfladığı rejimlerde, "sosyal ve siyasal Darwinizm" başat kültürel kod hâline gelir. Toplumun yeni davranış normu, kendisinden kabul etmediği tüm kesimlere karşı ötekileştirme, hakaret ve şiddet söylemleri içermeye başlar. Otoriter rejimler siyasette muhalefeti, özgür medyayı ve bağımsız sivil toplum kuruluşlarını susturmayı normal karşılar; **sosyal hayatta kadınlara, çocuklara, dezavantajlı gruplara, doğaya ve tüm canlılara karşı baskıcı ve şiddet** içeren davranışları meşrulaştırır. Baskıcı tek adam rejimleri yurttaşlar arasında dayanışmadan değil, kutuplaştırmadan; diyalogdan değil, ötekileştirmeden, empatiden değil, nefretten medet umar.

ATAERKİLLİK, ZORBALIK VE SADİZM HUKUKSUZLUĞU KÖRÜKLÜYOR

Türkiye'de tek adam rejimi dünyadaki pek çok otoriter rejimi gölgede bırakacak biçimde, yurttaşlara karşı ayrımcılığı ve ön yargıyı körüklemiş; ekonomik yağma, haksız kazanç ve rant devşirme, yönetim zihniyetini esir almıştır. Toplumsal değerler, hak ve özgürlüklere, liyakat ve ehliyete göre değil, şiddet ve dışlama, kayırma ve kollama kültürüne göre yeniden şekillendirilmiştir. **Yağma ve nobranlık yeni normlar hâline gelmiştir.** Baskı ve yağma üzerinde yükselen yeni değerler, toplumsal kültürü tamamen değiştirmiştir.

Baskıcı bir yağma rejimi altında şekillenen dışlama, eziyet ve ön yargı kültürü, bu toprakların bin yıldır ruhuna işlemiş olan ahlakı, insan sevgisini ve hoşgörüsünü aşındırmıştır. Türkiye’de yerleşen çarpık tek adam rejiminin ve yağmacı iktisadi düzenin teşvik ettiği bu olumsuz hava, toplumdaki empati duygusunu âdeta erozyona uğratmıştır. Bu yüzden toplumsal barış, güven ve huzur tehlikeye atılmış, vatandaşlarımız âdeta birbirine yabancılaştırılmıştır. Öyle ki, **Türkiye, 41 OECD ülkesi arasında ayrımcılığın en yüksek olduğu ülke hâline gelmiştir.** 2020 Refah Endeksi’nde ise ayrımcılığa karşı yasal önlemlerin varlığı ve **toplumsal hoşgörü açısından 167 ülke arasında son 10 yıl içinde 33 sıra gerileyerek 154. sıraya yerleşmiştir.**

Güçlü olanın zayıf olanı ezmeye çalıştığı, iktidarın hukuksuz bir biçimde muhalefeti susturmaktan medet umduğu ve gücü elde tutmak için her türlü aracın meşru görüldüğü, toplumsal hiçbir ahlaki ilkeyle bağdaşmayan bir rejim inşa edilmiştir. Baskı, eziyet ve nobranlık araçları kullanarak kitlelere kin ve nefret duyguları aşıl原因an, bu yolla ayakta kalmaya çalışan, insani ve ahlaki açıdan meşruiyetini yitirmiş, yoz bir rejim ortaya çıkarmıştır. Bu rejim, kendisinden görmediği herkesi ötekileştirmekte, kendisini eleştirenleri ise nankörlük ve ihanetle yaftalamakta, hatta onları hedef göstermeye ve itibarsızlaştırmaya çalışmaktadır.

AKP’nin bu yaklaşımı yalnızca muhalif kesimleri değil, temel haklarını savunan sıradan vatandaşı bile hedef göstermekte ve cezalandırmaktadır. **Bireylerin hak ve hukukunu ihlal eden otoriter tek adam rejiminden tüm vatandaşlar payına düşeni almaktadır.** Üniversitelerdeki haksız atamalara karşı çıkan öğrencilerden kent hakkını savunan yurttaşa, Karadeniz’de topraklarını doğa sömürüsüne karşı savunan köylülerden Ege’deki zeytin üreticilerine dek hemen herkes rejimin şiddetine uğramaktadır. Yağma düzeni hayatın neredeyse her alanına nüfuz etmiş, toplum üzerindeki siyasal baskılar artmış, hukuksuzluklar âdeta normalleştirilmeye çalışılmıştır. Bu bozuk düzen içerisinde Türkiye’de nefret ve şiddet suçları da körüklenmiştir. Bu yoz ve baskıcı yaklaşımlar, Türkiye’de yaşamın neredeyse her alanında eziyeti, nefreti ve cinneti yaygınlaştırmıştır. **Türkiye, 2020 yılında yayınlanan Refah Endeksi’nde şiddet içeren suçlar, iç çatışmalar, mülkiyet suçları ve siyasi suçlarda 167 ülke arasında en güvencesiz 147. ülke olmuştur.**

Siyasal baskılar ve ekonomik yağma üzerine kurulu olan tek adam rejimi, Türkiye’de kendi modelini aileye, sokağa, iş yerine, doğaya ve toplumun her alanına empoze etmeye çalışmıştır. Eğitim sistemini niteliksizleştirmiş ve liyakati ortadan kaldırmış; eğitimden kopan ve haksızlığa uğrayarak umutsuzluğa sürüklenen gençlerin toplumsal dayanışmaya olan inançlarını yitirmesine neden olmuştur. Tek adam rejimi, kurmuş olduğu ataerkil ve zorba kültür aracılığıyla, toplumumuzun tüm kırılın kesimlerini savunmasız bırakmıştır. Bu yoz rejim altında siyasette şiddet, sokakta şiddet, okulda şiddet, kadınlara şiddet, çocuk istismarı, hayvanlara işkence ve muhaliflere dönük tüm baskılar, hiçbir yaptırımla karşılaşmamış, güç âdeta

GÜVENSİZLİK İKLİMİ

114. Sırada

Türkiye, Kadın, Barış ve Güvenlik Endeksi’nde 167 ülke arasında 114. sırada.

MUTSUZLUK ARTIYOR

104. Sırada

Türkiye Dünya Mutluluk Raporu’nda 156 ülke arasında 104.

ÇOCUĞA CİNSEL SALDIRI ARTTI

%35 Arttı

Çocuğa karşı işlenen cinsel suçlar 7 yılda %35 arttı.

KIZ ÇOCUKLARI MAĞDUR

%87 Arttı

Cinsel suç mağduru kız çocuklarının sayısı 4 yılda %87 arttı.

kutsanmış, iktidari elinde bulunduranların ise cezasızlığı, hukuksuzluğu ve imtiyazları kurumsallaştırılmaya çalışılmıştır.

"ORMAN KANUNLARI" TÜRKİYE'Yİ ESİR ALDI; HİDDET VE ŞİDDET YAYGINLAŞTI

AKP ekonomik yağma ve siyasi baskıyı yaşamın her alanında körükleyerek, toplumumuzdaki güven, dayanışma ve hoşgörü gibi değerleri aşındırmaktadır. Vatandaşlarımız tek adam rejiminde korku, şiddet ve güvensizlik ortamında yaşamaya mecbur bırakılmaktadır. Buna ekonomik kriz ve yoksulluğun yol açtığı umutsuzluk da eklenince, **toplumumuzda vatandaşları bir arada tutan sevgi ve saygı bağları zayıflamakta, öfke, hiddet ve şiddet yaşamın her alanında yaygınlaşmaktadır.** Bu kültürel iklimi özellikle besleyen Saray rejimi, muhalif görüşlere yönelik tehdit, aşağılama, hedef gösterme, şeytanlaştırma gibi sistematik nefret söylemleri kullanmaktadır. Baskıcı rejim toplumdaki güvensizliği perçinlemekten ve gerilimi artırmaktan medet ummaktadır. Vatandaşlar bu tür söylemlere tepki gösterdikleri takdirde haklarında adli işlem uygulanacağını ya da linç edilebileceklerini düşündükleri için çoğu zaman sessiz kalmaya itilmektedir. **Ülkemiz âdeta sivil darbe koşullarında yönetilmekte, yurttaşların can ve mal güvenliği korunmamaktadır.** Baskıcı tek adam rejiminin körüklediği güvensizlik ve hukuksuzluk yüzünden toplumda huzursuzluk günbegün artmaktadır. Şiddet, öfke, nefret kültürü yurttaşları ciddi psikolojik sorunlara, paranoyalara, korku ve endişelere sevk etmektedir.

EVRENSEL HUKUK ASKIDA, SOKAKLARIN KANUNU YÜRÜRLÜKTE

Yapılan araştırmalar, politik ve ekonomik belirsizlik dönemlerinin, toplumda şiddet ve saldırganlık eğilimlerini artırdığını göstermektedir. **AKP iktidarıyla birlikte ülkemizde yargı kurumları bağımsızlığını yitirmiş, etkili soruşturma, bağımsız ve adil yargılama yürütemez hâle gelmiş, cezasızlık kültürünün yayılması, toplumun adalete güvenini yitirmesine neden olmuştur.** Hukuk sisteminin yalnızca

iktidar ve yandaşları lehine işlediği düşüncesi, Saray rejiminin yargıyı kendi gibi düşünmeyenlere karşı âdeta sopa olarak kullanması, yargıya olan güveni yok etmiştir. Hoyratlık ve zorbalık noktasına gelen uygulamalar kimi zaman güvenlik görevlilerinin davranışlarında dahi gözlemlenmektedir.

Hukuk devletinin yok edildiği, yargının vesayet altına alındığı bir ortamda, adaletten ümitlerini kesen yurttaşlar, kendi adaletlerini sağlamayı seçmektedir. Bunun için de vatandaşlarımız, en basit yol olarak görülen şiddete her geçen gün daha fazla yönelmektedir. İşlenen suçların cezasız kaldığını gösteren emsalleri, şiddet uygulayanları cesaretlendirmektedir. **Toplumda empati ve merhamet duygularının yitimi, suç işlemenin önündeki engellerin ortadan kalkması, şiddetin normalleştirilmesine neden olmuştur.**

SARAY REJİMİ, NEFRET VE EZİYET KÜLTÜRÜNDEN MEDET UMUYOR: VATANDAŞLAR MUTSUZLUĞA İTİLİYOR

Vatandaşlarımız, yıllar içinde derinleşen yolsuzluklar ve rantçı kayırmacılığın körüklediği ekonomik sorunlarla baş etmeye çalışmaktadır. Siyasal baskı ve ekonomik yağma rejiminin tetiklediği dışlama, yaftalama ve toplumsal kayırmacılık arasında sıkışmıştır. AKP'nin körüklediği hamaset ve aşındırdığı toplumsal dayanışma yüzünden toplumda huzur ortadan kalkmış; gerginlik ve buhrana dönüşmüştür. Sosyal eşitsizlik yüzünden dışlanma artmış, vatandaşlar birbirlerine yabancılaştırılmıştır. Bozuk düzen altında

insanlarımız şiddet sarmalına itilmiştir. Evde, iş yerinde, trafikte, sokakta saldırı, dövme, hakaret, yaralama, öldürme haberleri gün geçtikçe çoğalmaktadır.

Kadın ve çocuklar Kovid-19 pandemisinin daha da şiddetlendirdiği sıkıntılarla boğuşurken, 2021 yılı Haziran ayında hükümetin TBMM'ye sunduğu 4. Yargı Paketiyle can güvenlikleri bir kere daha tehlikeye atılmıştır. Kabul edilen değişiklikler arasında cinsel saldırı ve çocuk istismarını da kapsayan bazı katalog suçlarda kuvvetli suç şüphesinin "somut delillere dayanması" öngörülmektedir. Bu kanun değişikliğiyle çocuklara yönelik istismarda somut delillerin olmaması hâlinde failer tutuklanması zorlaşacak, çocuklar vicdana aykırı ve hukuksuz biçimde daha da savunmasız bırakılacaktır.

Sokaklarda kaos, kadına karşı şiddet ve kadın cinayetleri, çocuklara yönelik istismar haberleri, hayvanlara yönelik eziyet vakaları ve nefret suçları her gün daha fazla artan şekilde kamuoyuna yansımaktadır. Gerginlik ve şiddet ortamının vatandaşlarımızın gelecekte daha çok ümidini kesmesine ve her yıl daha mutsuz bir ülke olmamıza neden olmaktadır. Nitekim 2021 yılında yayınlanan **Dünya Mutluluk Raporu** da Türkiye'nin günbegün mutsuzluğa gömüldüğünü göstermektedir. **2019 yılında 156 ülke arasında 79. sırada yer alan Türkiye, sadece 2 sene içinde 25 sıra gerileyerek 2021 yılında 104. sıraya düşmüştür.** TÜİK'in Yaşam Memnuniyet Araştırması'na göre ise 2020 yılında **Türkiye'de yaşayan her iki yurttaştan biri kendisini mutsuz hissetmektedir.** Yaratılan düşmanlık ve şiddet ortamı, vatandaşların mutsuzluğunu katlamaktadır.

HER TÜRLÜ SİLAHLANMA TEŞVİK EDİLİYOR; SALDIRILAR ÇİĞ GİBİ BÜYÜYOR

Toplumda yaygınlaşan ve âdeta normalleşen hoşgörüsüzlük ve tahammülsüzlük, hukuksuzluğun yarattığı güvenlik endişesi ve umutsuzluk, vatandaşları bireysel silahlanmaya yönlendirmektedir. Böylece Türkiye'de bireysel silahlanma, giderek daha büyük bir toplumsal şiddet ögesi olmaya devam etmektedir. Özellikle, son yıllarda gündelik yaşamda sivil vatandaşlar arasında silahlı çatışma haberleriyle kamuoyunda daha sık karşılaşılmaktadır. Silahlar eğitim kurumlarına ve hastanelere kadar girmekte, vatandaşlarımızın yaşamına kastetmektedir.

AKP hükümeti son yıllarda yürürlüğe koyduğu genelge ve yönetmeliklerle, silah edinmeyi kolaylaştırmış ve bireysel silahlanma kaynaklı şiddet olaylarının artmasına da neden olan düzenlemeler yapmıştır. **2017 yılında 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Yönetmelik'te değişiklik yapılmış,** pek çok emekli veya muvazzaf kamu görevlisinden, ülkemizde çalışma ve ikamet izni olan yabancı uyruklulara kadar geniş bir yelpazedeki kişilere silah taşıma ruhsatı alma hakkı tanınmıştır. **Aynı yönetmelikte 2021 yılında ise 19. kez değişiklik yapılarak kapsam**

SİLAHLANMAYA TEŞVİK

**19
Kez**

Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Yönetmelik'te 19 kez değişiklik yapıldı.

RUHSAT BAŞVURUSU

**%34
Arttı**

Silah bulundurma ruhsatı için başvuru sayısı 1 yılda %34 artış gösterdi.

SİLAHLANMA DALGASI

**25
Milyon**

Türkiye'de bireysel silah sayısının 25 milyona ulaştığı iddia edilmektedir.

GAZETECİLERE SALDIRI

**103
Saldırı**

2021'in ilk 9 ayında 103 gazeteci fiziksel saldırıya uğradı ve şiddete maruz kaldı.

daha da genişletilmiş, bazı meslek gruplarının silah ruhsatlarının beş yılda bir yenilenmesi için zorunlu olan harçlardan muaf tutulmasına karar verilmiş, "hiçbir şekilde ruhsat verilemez" olarak belirtilen bazı suçlardan hüküm giyenlerin bir kısmı için, "cezanın infazının tamamlandığı tarihten itibaren 5 yıl geçmesi hâlinde" ve bazı suçlar için de para cezasının ödenmesi hâlinde ruhsat verilebileceği yönünde değişiklik yapılmıştır. İçişleri Bakanlığı tarafından Mart 2018'de çıkarılan bir genelgeyle, sivil yurttaşlara tanınan yıllık 200 adet mermi kullanma hakkı, 1.000 mermiye çıkarılmış, Ekim 2018'de yürürlüğe giren bir başka yönetmelikle güvenlik korucuları ve emekli güvenlik korucularına da silah taşıma ruhsatı verilmesinin yolu açılmıştır.

2019 yılında Bursa'da, internetten 350 liraya aldığı pompalı tüfeği sokak ortasında denerken ateş eden şahıs, bir çocuğun ölümüne, bir çocuğun da sakat kalmasına neden olmuştur.

Can ve mal güvenliğini tehdit altında hissedilmesi, Türkiye'de bireysel silahlanmanın artmasına neden olmaktadır. Vatandaşlar tarafından **silah bulundurma ruhsatı için 2019'da 13 bin 206 başvuru yapılırken 2020'de bu sayı %34 artarak 17 bin 751 olmuştur.** Aynı zamanda vatandaşlara verilen silah ruhsat sayıları 2019'da 72.287 iken 2020 yılında 73.509'e yükselmiştir. Buna karşın konuyla ilgilenen **sivil toplum örgütleri 2011 yılında 9 milyon olduğu düşünülen bireysel silah sayısının 2021 yılı itibarıyla %85'i ruhsatsız olmak üzere en az 25 milyona ulaştığını iddia etmektedir.** Denetimsizlik, silah satışlarının internet üzerinden bile kolayca gerçekleşebilmesine yol açmaktadır.

Ruhsatlı ya da ruhsatsız silah taşımanın yaygınlaşmasına paralel olarak, silahların karıştığı ve vatandaşların zarar gördüğü suç olayları da günbegün artmaktadır. **2014 yılında basına yansıyan yaralama ve cinayete varan silahlı olayların sayısı 1.499 iken, 2021'de %73 artış artışla 2 bin 592 olmuştur.**

2021 yılına gelindiğinde ilk 9 ayda 2 bin 592 bireysel silahlı şiddet olayı yaşanmıştır. 2021 yılında yaşanan bu olaylarda 1.470 kişi ölmüş, 2.693 kişi de yaralanmıştır. Konuyla ilgili sivil toplum örgütleri, **Türkiye'de her 3 evden 1'inde silah olduğunu düşünmektedir.**

Bireysel silahlanmanın artışının sonucu olarak düğünler ve maç çıkışları gibi toplumsal olaylarda sorumsuzca atılan kurşunlar, vatandaşlarımızın yaşamına mal olmaktadır. **İçişleri Bakanlığı verilerine göre silahla rastgele ateş açılması sonucu da 2016 yılından 2019 yılı sonuna kadar 104 kişi anlamsız biçimde hayatını kaybetmiş, 1.810 kişi yaralanmıştır.** Bireysel silahlanma, kamu güvenliğini giderek daha fazla tehdit ederken; AKP hükümetinin sorunun çözümü için inisiyatif almaktan hayli uzak olduğu, hatta mermi kullanım hakkının artırılması gibi çeşitli yasal düzenlemelerle neredeyse teşvik ettiği görülmektedir. Bir lise öğrencisinin internetten alınan silahla öldürülmesinin ardından, CHP'nin bireysel silahlanma boyutunun araştırılması için TBMM'ye verdiği önerge AKP'nin oylarıyla reddedilmiştir.

MUHALİFLERE SALDIRILARIN SORUMLUSU, OTORİTER REJİMİN LİNÇ VE HİNÇ KÜLTÜRÜDÜR

AKP'nin cezasızlık ve kutuplaştırma politikalarının gölgesinde gazeteciler ve siyasetçilerden sokaktaki vatandaşlarımıza kadar muhalif tüm kesimler susturulmaya çalışılmakta, her an saldırı tehdidi altında yaşamaktadır. **AKP, istihdam ettiği troll ordusu ve yarattığı troll kültürü aracılığıyla toplumda linç kültürünü hakim kılmaktadır.** En tepeden en aşağıya kadar AKP'li siyasetçilerin, muhalif siyasetçiler ve siyasi partiler başta olmak üzere toplumun farklı kesimlerine yönelik ayırıştırıcı söylemleri, Saray'ın kontrolünde olan medya organları ve sosyal medya trolleri tarafından yaygınlaştırılmaktadır. Bazı iktidar mensuplarınca hedef gösterilen muhalif siyasetçiler fiziksel saldırıya uğramakta, sesleri kısılmaya ve siyasi faaliyetleri engellenmeye çalışılmaktadır. Muhaliflere yönelen

ve demokratik protesto niteliğini aşan saldırılar sonrasında Cumhurbaşkanı tarafından "Daha neler olacak. Bunlar daha iyi günler" şeklinde bir açıklama yapılması, muhalif siyasetçilere yönelen saldırılara âdeta göz yuman anlayışın kanıtı olmuştur.

İktidarın bu yaklaşımından güç alan çeteler, **Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na Nisan 2019'da Ankara Çubuk'ta linç girişiminde bulunmuş, güvenlik güçleri uzun bir süre saldırıya seyirci kalmıştır. Saldırı sonrasında, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'na saldıran şahsın AKP üyesi çıkması ve AKP'li kimi parti yöneticileri tarafından saldırganıya sahip çıkılması ve bazılarınınca övülmesi bu tarz linç saldırılarında bulunma ihtimali bulunan odaklara güç vermiştir.** Ayrıca, AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, bir TBMM konuşmasında Kemal Kılıçdaroğlu'na yönelik saldırının video görüntülerini göstermesi, muhalefete dönük şiddetin olağanlaştırılması ve hedef gösterme ikliminin artırılması bakımından tehlikeli bir oyun planının parçası olarak kayda geçmiştir.

İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener, İyi Parti İstanbul İl Başkanı Buğra Kavuncu ve Gelecek Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Selçuk Özdağ başta olmak üzere önde gelen pek çok siyasetçi alçakça şiddet saldırılarına maruz kalmış, iktidarı eleştirdikleri ve demokratik siyaseti savundukları için âdeta cezalandırılmaya çalışılmıştır. Halkların Demokratik Partisi'nin İzmir İl Başkanlığı'na da yine benzer bir saldırı olmuş ve partili bir çalışan bu saldırı sonucunda hayatını kaybetmiştir. Yönetim kademelerinin en tepesinden aşağı yayılan sistematik yozlaşma ve çürüme, organize suç çeteleriyle egemenliğin paylaşıldığı bir yönetim biçimi ortaya çıkarmıştır. Suçlular ve suç eylemleri iktidar tarafından görmezden gelinmekte, hatta teşvik edilmekte ve övülmektedir. **Bu saldırıların sorumlusu, şiddeti en tepeden kurgulayan, normalleştirmekle kalmayıp âdeta teşvik eden otoriter tek adam rejimidir.**

HEDEF GÖSTEREN NEFRET SÖYLEMLERİ DEMOKRASİMİZİ ZEHİRLİYOR

Türkiye'de savunmasız ve azınlık grupların maruz kaldığı şiddet, hak ihlalleri ve nefret suçlarının artışı, uluslararası kuruluşlar tarafından da bir endişe kaynağı olarak vurgulanmaktadır. Saray'ın topluma kin ve nefret aşılama amaçlayan kışkırtıcı dili, kendisinden farklı olanları hedef göstermektedir.

Vatandaşları ayırıştıran bu dilin sonucunda toplumda farklı kesimler arasında önyargılar artmış, sosyal medyada insanlar sadece kimlikleri nedeniyle linç edilmiş, bunun yanı sıra düşmanlaştırılan ve marjinalleştirilen grupların üyelerine yönelik fiziksel saldırılar da gerçekleşmiştir.

Bazı vakalarda vatandaşların ibadet yerlerine zarar verilmiş ya da hedef gösterilmesine evleri işaretlenmiştir. Bu saldırılar, toplumda huzursuzluğu artırmakta ve azınlık dini ve etnik gruplara mensup vatandaşların gündelik yaşamda kendilerini güvende hissetmemelerine neden olmaktadır.

KADINLAR YAŞAYAMIYOR

3 bin Kadın

10 yılda 3 binden fazla kadın erkekler tarafından öldürüldü.

KADINLAR KORUMASIZ

%114 Arttı

Koruma talebi sayısında, 8 yılda %114 artış yaşandı.

İSTANBUL SÖZLEŞMESİ

%7

"Türkiye İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmalı" diyenlerin oranı sadece %7'dir.

HAYVANLAR SAHİPSİZ

33. Sırada

Türkiye, Sessiz Hayvan Zulmü Endeksi'nde 50 ülke arasında 33. sırada.

Sakarya'da Temmuz 2017 tarihinde 9 aylık hamile olan Suriyeli kadına tecavüz edilip, 10 aylık bebeği ile birlikte öldürüldü. Sanıklar ise Suriyeli kadının hamile olduğunu bilmelerine rağmen tecavüz ettiklerini ve başına sopa ile vurarak öldürdüklerini, bebeği ise boğarak öldürdüklerini anlatmışlardır.

Vatandaşlar farklı inançları ve aidiyetleri nedeniyle sözlü ve fiziksel tehditlere maruz kalmakta, toplumda yargı organlarına güvensizliğin bir yansıması olarak hukuki yollara başvurmaya çekinmektedir.

GAZETECİLER, DÖVÜLEREK SUSTURULMAYA ÇALIŞILIYOR

Saray iktidarı, bir yandan yoğun medya sahipliği ile medyanın yaklaşık %95'ini kontrol ederken diğer yandan ise bağımsız medya kuruluşları ve iktidar destekçisi olmayan gazeteciler üzerinde ciddi bir baskı ve sansür mekanizması kurmuştur. Otoriter rejimin gölgesinde kalan medya düzeninde gazeteciler, temel görevleri olan halkın gerçekleri öğrenmesini sağlayabilme konusunda dahi özgür bir şekilde çalışmamaktadır.

Saray, bir yandan kendi kontrolündeki medyada gerçekleri karartıp, muhalif siyasilere karşı nefret söylemlerinin yaygınlaştırılmasına çalışırken diğer yandan ise bağımsız gazetecileri sistemli şekilde hedef göstermekte, AKP veya Cumhuriyet İttifakı'na yönelik eleştirilerde bulunan gazetecileri korkutmaya çalışmaktadır. Ulusal düzeyde tanınan ve köklü mesleki geçmişleri olan onlarca

gazeteci ve pek çok ilimizde yerel gazeteciler, sokak ortasında saldırıya uğramış ve yaralanmıştır. Bu saldırıların, Cumhuriyet İttifakı'nın rahatsız olduğu bazı haber ve yorumlar sonrasında gerçekleştirilmiş olması kamuoyunda dikkat çekmiş ve saldırıların tek merkezden işaretle yapıldığı yönünde düşüncelerin oluşmasına zemin hazırlamıştır. Gazetecilere yapılan saldırıların çoğu, kamera görüntüleri ve görgü tanıklıkları olmasına rağmen cezasız kalmakta, failer bulunmamakta ya da serbest kalmaktadır.

Gazetecilerin can güvenliğinin iktidar aracılığıyla tehdit edilmesi, yalnızca basın özgürlüğünün değil, halkın haber alma hakkının da ihlalidir.

Türkiye medyası, otoriterleşen rejimin altında çölleşmiş ve tüm demokrasi endekslerinde olduğu gibi basın özgürlüğü endekslerinde de dibe savrulmuştur. Bu büyük gerilemenin sorumlusu, iktidarın baskı, sansür ve hedef gösterme merkezli anti-demokratik uygulamalarıdır.

YETİŞMİŞ UZMANLARA, EĞİTİMLİ VE DİPLOMALI KESİMLERE KARŞI TAHAMÜLSÜZLÜK VE SALDIRI HER YERDE TIRMANIYOR

Tek adam rejiminin saldırganlığı ve vandallığı mazur gören ve cezasız bırakan politikaları, eğitilmiş kesimleri imtiyazlı ve pozisyonlarını hak etmemiş gruplar olarak sunarak uzmanlığı itibarsızlaştırmakta ve saldırgan grupların bu kesimlere şiddete yönelmesini teşvik etmektedir. Rejim en başta ülkenin yetişmiş uzmanlarına, doktorlarına, akademisyenlerine, aydınlarına, gazetecilerine olmak üzere eğitilmiş kesimlerine karşı grup psikolojisiyle şiddet uygulayanları mazur görmekte ve gerekli biçimde cezalandırmamaktadır. Bir tür otoriter **"güruh yönetimiyle"** ülkenin yetişmiş insanlarını baskı altına almaya ve sindirmeye çalışmakta; diplomalıları âdeta cezalandırmaktadır. Bilim ve bilgiyi aşağılayan bu tavır neticesinde rektör yardımcılığı görevinde bulunan bir profesör ülkedeki en tehlikeli ve zihni bulanık kesimlerin, AKP Genel

Başkan Yardımcısı ise "devlete hainlik edenlerin ise çoğunluğunun üniversite mezunları" olduğunu ifade etmiştir.

Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne muayene olmak için gelen alkollü bir kişinin saldırısı sonrası acil doktoru darp edilirken, acil servis koordinatörünün kolu kırıldı.

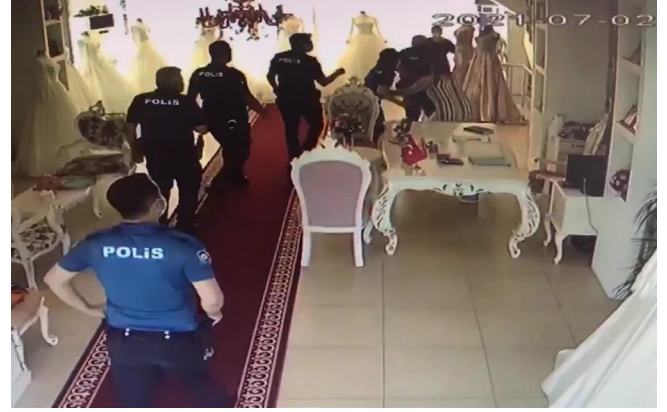
Bu nobran yaklaşımın sonucunda sağlık çalışanlarına, uzmanlara ve aydınlara karşı saldırılar olağanüstü boyutlara ulaşmıştır. Aşağılanmaya ve şiddete maruz kalma korkusuyla pek çok eğitimli grup, mesleklerini layığıyla icra edebilecekleri yerlerin arayışına girerek ülkemizi akın akın terk etmeye başlamıştır.

KAMUNUN GÜCÜ VE SEMBOLLERİ HUKUKSUZ KULLANILYOR; CEZASIZLIK VE GÖREVİ KÖTÜYE KULLANMA EĞİLİMİ ARTIYOR

Dijital şiddetin bir diğer boyutu, kendilerine emniyet veya istihbarat görevlisi süsü veren kişilerin ve suç çetelerinin sosyal medya ve telefon mesajları üzerinden vatandaşları tehdit ve takip etmesidir. **Bu kişiler, emniyet güçlerinin amblemlerini ve sembollerini kullanarak vatandaşları tehdit ederek sindirmeye çalışmakta, kimi zaman şantaj yoluyla para talep etmektedir.**

Benzer eylemler görevini kötüye kullanan kamu görevlileri tarafından da gerçekleştirilmektedir. **AKP iktidarında liyakatin ortadan kalkması ve kurumların başıboş bırakılmasıyla, bu kurumların gücünün suistimal edilmesine imkân verilmiş, korumaları gereken vatandaşları korkutarak sindiren partizan kamu görevlileri ortaya çıkmıştır.** Hukuksuzluğun yaşamın her alanına sirayet etmesiyle kimi kamu görevlileri

vatandaşları terörize ederek gücünü kötüye kullanmaktadır.

Suç işleyen çeteler ve görevlerini suistimal eden görevliler, eylemlerini meşrulaştırmak ve cezasızlık zırhının arkasına sığınmak için bakanlar ve milletvekilleriyle çektirdikleri fotoğrafları kullanmaktadır. Cezasızlık, keyfilik ve görevleri ihlal eden anlayış, otoriterleşmenin önemli bir parçası hâline gelmiştir. **Yasalar uygulanmamakta, bizzat yasaların uygulanmasını güvence altına alması gereken görevliler tarafından ihlal edilmektedir.** Adaletin yerine getirilmemesi ve âdeta orman kurallarının hakim olması, vatandaşı bu tür saldırılar karşısında sindirmekte ve hakkını arayamaz hâle getirmektedir.

ÇOCUK İSTİSMARI ARTIYOR

Çocuklara karşı şiddet, taciz ve istismar ülkemizde kamu vicdanını zedeleyen bir yara olmayı sürdürmektedir. Avrupa'nın en kalabalık çocuk nüfusuna sahip olan Türkiye'de çocuklar; fiziksel, duygusal ve cinsel şiddet sarmalanının içinde büyümektedir. Ülkemizdeki çocuklar evde, sokakta, okulda, çocuk yurtlarında ve hayatın neredeyse her alanında şiddetin nefesini enselerinde hissetmektedir. AKP, çocuklarımızın eğitim, barınma ve sağlık gibi en temel ihtiyaçlarını karşılayamadığı gibi onları

TOPLU TAŞIMA GÜVENSİZ

%74

İstanbul'da yaşayan kadınların %74'ü toplu taşıma araçlarında cinsel şiddet mağduru.

YAŞILAR ŞİDDET MAĞDURU

1.209 Vaka

2021 yılının ilk 8 ayında Türkiye'de yaşlılara karşı şiddet ve istismar içeren 1.209 vaka gerçekleşti.

LGBTİ+ AYRIMCILIĞI

2. Sıra

Türkiye, LGBTİ+ birey olarak yaşamak için en kötü 2 ülkeden birisidir.

ŞİDDET, DİJİTALE TAŞI

%33

18-32 yaş arası her 3 gençten 1'i dijital şiddete uğruyor.

şiddet ve istismardan koruyacak politikalar veya yasal mevzuat geliştirmemekte, koruma mekanizmalarını uygulamamaktadır.

Ülkemizin geleceği olan çocuklarımızın, fiziksel ve ruhsal bütünlüklerinin zarar görmesine ve empati duygusu yok olmuş vahşi istismarcıların elinde hayatlarının kararmasına seyirci kalınmaktadır. Çocukların en sık şiddete uğradığı yerlerden birinin kendi evleri olması, çocuklara karşı şiddetin kadına karşı şiddet sorunundan bağımsız olmadığını göstermektedir. **Kadınlarla birlikte çoğu zaman çocuklar da aile içinde şiddete maruz kalmaktadır.** Diğer taraftan, çocuklar sadece aile içinde ve yakın çevresinde değil, okulda ve eğitim ortamında da fiziksel ve psikolojik şiddetle karşılaşmaktadır.

Ayrıca AKP, çocukların devlet tarafından denetlenen ve bakım hizmeti veren kurumlarda maruz kaldığı şiddeti önlemek konusunda da harekete geçmemiştir. Uzmanlara göre Kovid-19 salgını sürecinde okulların kapanması ve sokağa çıkma yasaklarıyla evlere kapatılan çocuklar şiddete ve istismara daha da çok maruz kalmıştır. Bu süreçte çocukların hâlihazırda sıkıntılı olan bildirim mekanizmalarına erişimleri kısıtlanmıştır. Şiddet gören ya da istismara uğrayan çocukların, durumu bildirebilecekleri öğretmenlerine ya da güvenlik güçlerine erişimleri kalmamıştır. Barolar tarafından hazırlanan raporlar, **çocuk istismarı için görevlendirilen avukat sayısının Kovid-19 salgını sırasında neredeyse 3 kat azaldığını gözler önüne sermiştir.**

AKP DÖNEMİNDE ÇOCUK İSTİSMARINA ADETA GÖZ YUMULDU

Türkiye’de son yıllarda çocuklara karşı cinsel istismar vakalarında ciddi artışlar yaşandığı görülmektedir. TÜİK verilerine göre **güvenlik birimlerine 2015’te 226 bin 625 mağdur çocuk getirilirken, 2019’da 236 bin çocuk getirilmiştir.** Mağdur olarak getirilen 100 çocuktan 15’ini ise cinsel şiddete maruz kalan çocuklar oluşturmaktadır. Özellikle de kamuoyuna yansıyan haberlerden, kız çocuklarının istismara daha çok maruz kaldığı anlaşılmaktadır. TÜİK’in verileri de bunu doğrular niteliktedir. **Güvenlik birimlerine 2019’da cinsel suçlardan mağdur olarak getirilen 31 bin 445 çocuğun 26 bin 842’sini kız çocukları oluşturmaktadır.** Türkiye’de her geçen gün daha çok kız çocuğu cinsel istismara maruz kalmaktadır. 2015-2019 yılları arasında **cinsel suç mağduru olan kız çocuklarının sayısı %87 oranında artmıştır.**

Ankara’da yaşayan bir anne kocasının kendisine cinsel ve fiziksel şiddet, 4 yaşındaki oğluna ise cinsel istismarda bulunduğu iddiasıyla savcılığa suç duyurusunda bulundu. Polis tarafından gözaltına alınan ve savcılık tarafından iki defa tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edilen üvey baba, mahkeme tarafından serbest bırakıldı.

Adli Sicil ve İstatistikler Genel Müdürlüğü tarafından her yıl yayınlanan raporlar da durumun vahametini ortaya koymaktadır. 2019 Adli Sicil İstatistiklerine göre çocukların cinsel istismarına ilişkin adli mercilere intikal eden suç sayısı 2012 yılında 17 bin iken, 2019 yılına gelindiğinde bu sayı 23 bine kadar yükselmiştir. Diğer bir değişle, **çocuğa karşı işlenen cinsel suçlarda 7 yılda %35 artış görülmüştür.** Türkiye’de çocukların cinsel istismarı dağ gibi büyüyen bir sorun olmasına rağmen, AKP bu durumu görmezden gelmekte, gerekli tedbir ve koruma mekanizmalarını yürürlüğe koymamakta ve çeşitli yasal düzenlemelerle cezai yaptırımların hafifletilmektedir. Bunun yanı sıra AKP, çocuklara karşı işlenmiş ve adli mercilere yansımış ya da yansımamış pek çok

suçu yayın yasaklarıyla kamuoyundan gizlemeye çalışmaktadır. Mevcut tüm kurumlarla birlikte yargıyı da içten içe çürüten Saray rejimi, şiddetin her türlüsüne maruz kalan çocukların seslerini duymamaktadır. Aynı zamanda bu tür olaylarla karşılaşan çocuklara yeterli psiko-sosyal destek sağlanmamakta, çocuklar daha büyük psikolojik problemlerin kucağına itilmektedir.

Çocuklar ev içi şiddetin yanı sıra eğitim kurumlarında da şiddetle iç içe yaşamaktadır. Şiddet kültürü neredeyse çocuk yaşlara kadar inmektedir. Ülkemizde artan öğrenci kavgaları, bazı velilerin sorun çözmek adına okul basarak, öğretmen ve öğrencilere şiddet uygulaması gibi olaylar artık olağan hâle gelmiştir. **Ortaöğretim kurumlarına devam eden öğrencilerin %35'inin fiziksel, %48'inin sözel, %28'inin duygusal şiddete ve %11'inin ise okuldaki akranları tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı saptanmıştır.** Çocukların toplumdaki işkence ve eziyeti olumsuz yaklaşımdan korunmaması, zamanlarının önemli bir kısmını geçirdikleri okulları onlar için tehlikeli alanlara dönüştürmektedir.

YATILI YURTLARDA ŞİDDET VE TACİZİN ÖNÜNE GEÇİLMİYOR

AKP iktidarında eğitim sistemi yapboza dönüştürülmüş, 19 yıl içinde neredeyse 19 kere değiştirilmiştir. Eğitime gerekli kaynak ayrılmayarak öğrenciler dersliksiz, öğretmensiz ve yurtsuz

birakılmıştır. Köy okullarının kapatılması ve taşınmalı eğitime geçilmesiyle birlikte ise denetimsiz yurtlarda günbegün artış yaşanmaktadır. AKP döneminde yurtlara yeterli yatırım yapılmaması, çocukları ve aileleri merdiven altı dernek ve vakıfların yurtlarına yöneltmektedir. AKP'nin siyasi hesapları, insani ihtiyaçların ve eğitimin önüne geçmektedir.

Karaman'da bir vakıf yurdunda kalan 9-10 yaşlarındaki pek çok sayıda çocuğun 2012-2015 yılları arasında 54 yaşındaki bir öğretmenin tecavüze uğradığı ortaya çıktı.

Çoğu denetimsiz ve çocukların temel ihtiyaçlarını karşılamak için uygun olmayan bu merdiven altı kurumlarda, genellikle ailelerinden uzakta okuyan çocuklar psikolojik ve fiziksel şiddet, eziyet ve cinsel istismar gibi kötü muamelelerle karşı karşıya kalmaktadır. Çoğu zaman bu kurumlarda şiddete maruz kalan çocuklar ya korktukları için sessiz kalmakta ya da devlete seslerini duyuramamaktadır. Kamuoyuna seslerini duyurabilen çocukların ve ailelerinin sesi ise AKP iktidarı tarafından kısılmaya çalışılmaktadır. Çocuklarımızın yaşadıkları korkunç olayların cezasız kalması, devlete ve adalete olan güvenlerini daha küçük yaşta sarsmaktadır.

ATAERKİL VE SALGIRGAN KÜLTÜR KADINLARIN YAŞAM HAKKINA SON VERİYOR

AKP'nin 19 yıllık iktidarında kadınlara yönelik şiddet, taciz, tecavüz ve kadın cinayetleri vakaları ve maruz kaldıkların vahşetin boyutu her yıl hızla artarak ürkütücü boyutlara ulaşmıştır. Kadınlar kendilerini güvende hissetmemekte, sokaktan eve kadar her alanda her an tetikte yaşamak zorunda bırakılmaktadır. **Türkiye, OECD ülkeleri arasında**

RUHSATSIZ SİLAH

%85

Bireysel silahlanmanın %85'inin ruhsatsız olduğu düşünülmekte.

ÖĞRENCİLERE CİNSEL ŞİDDET

%11

Ortaöğretim kurumlarındaki öğrencilerin %11'i akranları tarafından cinsel şiddete maruz kalmaktadır.

ŞİDDET ACIL SORUN

%66

Kadınların %66'sı şiddeti en önemli problem olarak görmektedir.

ŞİDDET İÇİN YARDIM

315 bin 665

315.665 kişi "Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Olayları Kayıt Formu" doldurdu.

kadına karşı şiddetin en yaygın olduğu ülkedir. 2021 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda 156 ülke 133. sırada yer alırken, kadınların yaşam kalitesini kapsayıcılık, adalet ve güvenlik açısından değerlendiren **2019/2020 Kadın, Barış ve Güvenlik Endeksi'nde ise 167 ülke arasında ancak 114. sırada yer alabilmiştir.**

Emine Bulut Ağustos 2019'da Kırıkkale'de boşanmak istediği eşi tarafından çocuğunun gözleri önünde boğazı kesilerek öldürüldü. Emine Bulut'un son sözleri, "Ben ölmek istemiyorum" olurken, yanında bulunan 10 yaşındaki kızı "Anne lütfen ölme" diyerek feryat etti.

Kadınlar, âdeta bir eziyet kültürüne dönüşen şiddeti toplumumuzda yaşadıkları en büyük sorun olarak görmektedir. **2016 yılında kadınların %53'ü şiddeti en önemli problem olarak görürken, 2020 yılında bu oran %66'ya yükselmiştir.**

Savunmasız genç kadınlar fuhuş ve madde bağımlılığına ve hatta intihara sürüklenmekte, bu suistimler gözden gelmektedir. Buna karşın, kadına yönelik şiddeti önlemek için mevzuatta var olan koruyucu önlemler dahi yeterince uygulanmamaktadır. AKP iktidarı kadınların en temel hakkı olan yaşam hakkından bile yoksun bırakılmasına âdeta göz yummaktadır.

Sivil toplum örgütlerine göre **ülkemizde son 10 senede 3 binden fazla kadın, erkekler tarafından öldürülmüş, binin üzerinde kadın tecavüze ve yaklaşık 2 bin kadın ise tacize uğramıştır. 2020 yılında, Türkiye'de 300 kadın erkekler tarafından öldürülmüş, 171 kadın ise şüpheli şekilde ölü bulunmuştur.** Buna karşı İçişleri Bakanlığı çok daha düşük rakamlar vererek kamuoyunu yanıltmaktadır. Şüpheli ölümleri cinayet olarak görmeyen Bakanlık, 2020 yılında 2019 yılının ilk 10 ayına göre %24 azalma bulunduğunu iddia etmektedir.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı ise **Nisan 2020 - Mayıs 2021 ayları arasında 315 bin 665 kişinin Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Olayları Kayıt Formu doldurmuş** olmasına dair **"tolere edilebilir artış"** yorumunu yapmıştır. Bakanların yaklaşımları, AKP'nin kadın-erkek eşitliğine inanmayan, kadınların haklarının korunmasını gereksiz bulan bakış açılarını ortaya koymaktadır. Ülkemizde kadına karşı şiddetin âdeta "cinskirim" hâline gelmesine rağmen kadınlarımız korunmamakta, şiddetin geldiği nokta inkâr edilmekte ve hatta üzeri örtülmektedir.

SARAY, ŞİDDETE KARŞI KALKAN OLAN İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'Nİ RAFA KALDIRDI

Bu şiddet tablosunun sebeplerinden biri de kuşkusuz AKP'nin kadınları toplumda eşit ve üretken birer birey olarak görmeyen değerler üzerinden şekillendirdiği toplumsal düzen anlayışıdır. 19 yıllık AKP iktidarı geliştirdiği söylem ve politikalarla ataerkil bir maço kültürü inşa etmiştir. Şiddet güzellemesi yapan AKP, erkekliği güçle özdeşleştiren ve kadını ikinci sınıf gören bir toplumsal yapıyı güçlendirmiştir. Kadına yönelik şiddetin artması da bu yapının bir sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eril şiddet kültürünü besleyen Saray rejiminin anti-demokratik zihniyeti, kadına yönelik şiddetin önlenmesinde önemli bir güvence olan ve Türkiye’de yaşayan kadınlar için âdeta bir kalkan vazifesi gören İstanbul Sözleşmesi’ni bir gecede kimseye danışmadan rafa kaldırmıştır. Sözleşme, kadını âdeta bir mülk olarak gören AKP’li bazı çevrelerce "aileyi yıkan, toplumun ahlakını yozlaştıran bir proje" olarak kabul edilmiştir. Oysa toplumda **"Türkiye İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmalı" diyenlerin oranı sadece %7’dir.**

KADINA ŞİDDET VE EZİYET CEZASIZLIKTAN YARARLANIYOR

Kadına yönelik şiddetin artışı, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamındaki koruma taleplerine de yansımaktadır. Bu kapsamda **2012’de 139 bin olan koruma talebi sayısı, 2020 yılına geldiğinde %114 artışla 339 bin 792’ye yükselmiştir.** Şiddet gören veya kendilerini şiddet tehdidi altında korunmasız hisseden kadınlar, her yıl artan sayıda koruma talebinde bulunmaktadır. Şiddete uğrayan kadınlar hukuki süreçlerde de mağdur edilmektedir. Şiddet faillerinin ifadelerinin alındıktan sonra serbest bırakıldığı veya 3 ay hapis cezası almasına rağmen, üçüncü gün salıverildiği olaylar sıklıkla görülmektedir. Davalarda haksız tahrik ve iyi hâl indirimleri uygulanmakta, şiddet uygulayan bireylerin duruşma salonuna gelirken kravat takmaları bile iyi hâl indirimi almalarını sağlamaktadır.

19 yaşında bir çocuk annesi ve 4,5 aylık hamile olan eşini katleden bir kişiye "haksız tahrik ve iyi hâl indirimi" uygulanıp sadece 18 yıl hapis cezası verildi.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI VE AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI ŞİDDET GÖREN KADINLARI KORUMUYOR

Şiddet gören ya da şiddet tehdidi altında yaşayan kadınlar, sığınma evlerine ulaşmakta güçlük yaşamakta ve çoğu zaman devlet desteğini yanlarında

bulamamaktadır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı verilerine göre bugün Türkiye’de sadece 3 bin 624 kapasiteli 149 kadın konukevi bulunmaktadır. Şiddete uğrayan ve koruma talebinde bulunan kadınların sayısına bakınca bu kapasitenin yetersiz kalacağı ortadadır. Nitekim 1 Ocak 2015 ve 31 Aralık 2020 tarihleri arasında bu konukevlerinde 190 bin kadın ve beraberlerindeki 124 bin çocuk olmak üzere **yaklaşık 314 bin kişi kalmıştır. Bu kadar az kapasiteye bu kadar çok kişinin başvurmuş olması, hem İçişleri Bakanlığı’nın kadın vatandaşları korumak için gerekli önlemleri almadığının hem de Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın sığınma evleri konusunda ne kadar yetersiz olduğunun bir göstergesidir.** Ayrıca sığınma evlerindeki kötü ve baskıcı koşullar ve bu kurumlarda kalınabilinen zamanın kısıtlı olması, şiddetten uzaklaşmak isteyen kadının tekrar şiddete dönmesine sebep olmaktadır.

HAYVANLARA KÖTÜLÜK “SUÇ” OLARAK GÖRÜLMÜYOR; SADİZM KÜÇÜK KABAHAH GİBİ MUAMELE GÖRÜYOR

Son yıllarda Türkiye’de yaygınlaşan ve yoğunlaşan şiddet ve eziyet kültürünün bir uzantısı olarak hayvanlara uygulanan şiddet olaylarında ciddi artış yaşanmaktadır. Bu vahşet aynı zamanda AKP’nin rant projeleri aracılığıyla doğa katlini körükleyen, kendinden başka hiçbir canlıya yaşam hakkı tanımayan anlayışında bir yansımasıdır. Tecavüzdən işkenceye kadar hayvana şiddet ve eziyet vakaları, hayvanların acımasızca katledildiğine dair haberler sıklıkla medyaya yansımakta ve vatandaşlarımızın büyük tepkisini toplamaktadır. **Dünyada hayvanların refah derecesini ve ne kadar korunduklarını ölçen Sessiz Hayvan Zulmü Endeksi’nde Türkiye, gösterdiği kötü performans nedeniyle 50 ülke arasında 33. sırada bulunmaktadır. Yalnızca 2020 yılında 22 milyon 735 bin 267 hayvan işkenceye maruz bırakılmıştır.** Bu vahşi eylemler çoğunlukla cezasız kalmakta ve toplumun vicdanını ve adalete olan inancını zedelemektedir.

Cezasızlığın temel sebeplerinden biri, 2004 yılında çıkarılan 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu'nun hiçbir yaptırımı olmaması nedeniyle yetersiz kalmasıdır. Gerçekleştirdiği doğa katliamlarıyla her türlü canlının yaşam hakkını ihlal eden AKP, bu konuda caydırıcı cezalar içeren kanunları yürürlüğe koymayı geciktirerek, cezasızlık politikasıyla hayvanlara yapılan kötü muameleleri toplum nezdinde âdeta normalleştirmektedir.

Hayvanlara karşı şiddet uygulayanlara yaptırım uygulandığı nadir zamanlarda ceza, sembolik bir idari para cezasından ibarettir. Hatta bu ceza için 4 taksit uygulaması bile yapılmaktadır. Yani hayvanlar eziyet çekerken devletin kasasına para girmektedir. Hayvanlara karşı suçlar Kabahatler Kanunu kapsamında yer aldığı için, suçu işleyen kişilerin sabıka kaydına bile işlenmemektedir. Hayvanları birer mal olarak gören mevcut yasanın değiştirilip, işkence ve istismar gibi eylemlere hapis cezası getirilmesi için kamuoyundan ciddi talepler gelmesine rağmen AKP, konuya dair hiçbir adım atmamıştır. 2019'da TBMM'de Hayvan Hakları Komisyonu kurulmasına ve bir yasa teklifi hazırlanmasına rağmen, teklif ancak Haziran 2021'de görüşülmüştür. **Kabul edilen yasa, hayvanlara yapılan işkence ve istismarı önlemek için yetersiz kalmakta, ancak alt sınırı 3 ve 6 ay olan hapis cezaları öngörmektedir. Bunun yanı sıra bu cezaların para cezasına çevrilmemesi ya da ertelenmemesi için herhangi bir ifade bulundurmamaktadır.**

Ayrıca hayvanlara yönelik istismarın tanımı gerektiği gibi yapılmamaktadır. Hayvanlarla ilgili pek çok uygulamayı yürüten belediyelere gerekli yükümlülükler verilmemiş, görevlerini yerine getirmediğinde yaptırım uygulanması kapsama alınmamıştır. Petshop'larda yalnızca kedi ve köpek satışı yasaklanırken diğer hayvanlar bu madde kapsamına alınmamış; ayrıca İnternet üzerinden satışa, üretim çiftliği ve merdiven altı yerlerde hayvan üretimine yasak getirilmemiştir.

Kabul edilen yasanın içeriği, empati yoksunu kişileri vahşi duygularla hayvanlara acı çektirmekten caydırmayacak ve gerektiği gibi cezalandırmayacaktır. **Hayvan Koruma Endeksi'nin 2020 yılı raporunda, Türkiye'de hükümetin hayvanları koruma konusunda sorumluluk almayarak yetersiz kaldığının altı çizilmiştir.**

Haziran 2018'de Sakarya Sapanca'da ormanlık alanda 4 ayağı kesilmiş hâlde bulunan yavru köpek, tüm müdahalelere rağmen kurtarılamadı. Faillerin cezalandırılması konusunda hiçbir adım atılmadı.

CHP'li belediyelerimizin hayvan dostu yönetim anlayışının simgesi hâline gelen, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin maskot köpeği "Boji" bile, pek çok şiddet ve saldırılara maruz kalmıştır. İktidara yakın çevrelerin, "Boji"ye gösterdikleri tepkiler, tahammülsüzlüğün geldiği noktayı göstermesi bakımından önemli bir gösterge olmuştur.

ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ, KEYFİ ŞİDDETLE KARŞI KARŞIYA

Toplumdaki şiddet eğiliminin bir yansıması olarak, üniversitelerde de şiddet eylemleri artış göstermektedir. Saray, düşünen, düşündüğünü ifade eden, ülke sorunlarıyla ilgilenen gençlikten rahatsızlık duyduğunu her fırsatta belirtmekte, gençler üzerinde her geçen gün baskısını artırmaktadır. AKP'nin kutuplaştırıcı siyasetinin ve baskı

ortamının üniversitelere sirayet etmesi, gençlerimizin kendilerini güvende hissetmemelerine neden olmaktadır. **Öğrencilerin ve öğretim üyelerinin toplumsal olaylar üzerinden hedef gösterilmesi, üniversitelerden ihraç edilmesi ve ilişkilerinin kesilmesiyle gerilim artmaktadır.** Görüşleri nedeniyle Kanun Hükmünde Kararnameler'le üniversiteden ihraç edilmiş öğretim üyelerinin medyada ve hatta kendi üniversitelerinde hedef gösterilmelerine sessiz kalınmıştır.

Öğrencilerin ifade özgürlüklerini kullanarak üniversitelerdeki baskı ortamına dair eleştirilerini dile getirmeleri yasaklanmaya çalışılmıştır. Öğrenciler ve güvenlik güçleri sürekli karşı karşıya getirilmekte, bunun sonucunda ortaya çıkan görüntüler kamuoyunun vicdanını yaralamaktadır. Bunun yanı sıra, artan bireysel silahlanmanın üniversite kampüslerinin etkisinin görüldüğü vahim olaylar da yaşanmaktadır. Öğrenciler kendi aralarında çıkan kavgalarda ya da öğretim üyelerine karşı şiddet kullanmaktadır. Güvenlik görevlileri ve tedbirleri kampüslere delici ve ateşli silah sokulması konusunda etkisiz kalmakta, şiddet hem kutuplaşmanın tetiklediği gerilimler hem de toplumsal buhranın bir uzantısı olarak üniversitelere kadar uzanmaktadır.

MAGANDALIK VE SALDIRGANLIK TRAFİKTE KOL GEZİYOR

Trafik ve ulaşım, ülkemizde toplumsal yaşamda şiddet eylemlerinin artışının gözlemlendiği bir başka alandır. Şehirlerin sürekli artan araç kapasitesine uygun planlanmış olmaması, güvenlikeksiği, denetimsizlik ve cezaların caydırıcı olmaması da bu sorunu

içinden çıkılmaz bir hâle getirmektedir. **Her yıl yüzlerce araç sürücüsü ve yolcusu, trafikte seyir hâlindeyken yol verme-vermeme veya park meselesi yüzünden delici, kesici veya ateşli silahlarla yaralanmakta, hatta öldürülmektedir.** Bu durum, toplumdaki genel öfke ve şiddet patlamasının bir yansıması olduğu kadar, AKP'nin kural tanımazlığı bir ayrıcalık olarak sunmasından kaynaklanmaktadır. Belirli kesim ve zümrelere verilen ayrıcalıklar ve uygulanan cezasızlık, hakları olduğunu benimseten tutumu ve söylemleri de etkili olmuştur.

İstanbul Pendik'te emniyet şeridine girmesinin engellenmesine kızan sürücü, 7 aylık hamile kadının da içinde bulunduğu aracın önünü keserek dikiz aynasını kırıp aracı tekmeleyerek, camları kırmaya çalışmıştır.

Trafikte anlaşmazlıklar sükunetle çözülememekte, kuralsızlık yaygınlaşmakta, nüfuzlu olduğunu iddia eden kimseler tarafından trafikte terör estirilmektedir. Bunun yanı sıra toplu taşıma araçları her gün şiddet eylemlerine şahit olmaktadır. Bilhassa kadınlar toplu taşıma araçlarında çeşitli cinsel, fiziksel saldırıya uğramakta; sözlü küfür ve hakarete maruz kalmakta, fakat konuyla ilgili resmi veri bulunmamaktadır. Konuyla ilgili en güncel veri 2015 yılında yapılan araştırmaya dayanmaktadır. Buna göre Türkiye'nin en kalabalık nüfusa sahip şehri **İstanbul'da yaşayan kadınların %74'ü toplu taşıma araçlarında cinsel şiddete kaldıklarını ifade etmişlerdir.** Fakat bu şiddeti yaşayan kadınların sadece %8,3'ü gerekli mercilere şikâyette bulunmuştur.

ENGELLİLER DE ŞİDDET TEHDİTİ ALTINDA

Engelliler, kendilerini koruyacak mekanizmaların yetersiz olması nedeniyle toplumumuzda sömürü, istismar ve şiddete en açık gruplar arasındadır. AKP, engelli vatandaşlara yönelik hak temelli, bütüncül ve kapsayıcı hizmet yapısı kurmamış, sosyal yaşama katılımlarını artırmak yerine onları toplumun dışına iten zihniyeti hâkim kılmıştır. Ülkemizde yaşayan engelli bireylerin sayısı bile tam olarak bilinmemektedir. Konuya ait son araştırma 2011 yılında yayınlanmış, aradan geçen 10 yılda bu konuya dair hiçbir adım atılmamıştır.

Günlük yaşamlarında eğitimden sağlık hizmetlerine her alanda sorunlarla boğuşan engelli bireyler en çok cinsel şiddete maruz kalmakta, bunu fiziksel şiddet, çoklu ihmal ve duygusal şiddet takip etmektedir. **Engellilerin sorunlarına karşı umursamaz tavrın uzantısı olarak pek çok şiddet vakasının da üzeri örtülmekte, vakalar adli mercilere çoğu zaman intikal etmemektedir.** Bu nedenle engelli bireylere yönelik şiddetin boyutunu tespit etmek de oldukça güçleşmektedir.

Şiddet gören engelli bireyler, şiddeti uygulayanın çoğunlukla tanıdıkları kişiler olması, korku, baskı, güvenlik güçlerine erişimde ve kendilerini ifade etmede güçlük yaşamaları gibi nedenlerden dolayı kendilerini savunmak veya bildirimde bulunmak konusunda sıkıntılar yaşamaktadır. Özellikle zihinsel engelli çocuklarımıza yönelik şiddete dair medyaya yansıyan haberler, kamuoyunun vicdanını yaralamaktadır.

İzmir'de zihinsel engellilerin kaldığı özel bir bakımevinde kalan bir kişi bakımevi personeli tarafından tecrit edilip, ciddi şekilde darp edilmiştir.

AKP, aile içinde şiddet gören engelli çocukların güvenliği bir yana; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından denetlenen Engelli Bakım Merkezleri'nde meydana gelen şiddet ve istismar vakalarını bile engelleyememektedir. Bakanlık tarafından yeterince denetlenmeyen bu özel kurumlarda engelli çocuklar ağır travmalar yaşamakta, her türlü istismar ve şiddete de maruz kalmaktadır.

ZORBALIK, YAŞILARI İSTİSMARA VE FİZİKSEL SALDIRIYA MARUZ BIRAKIYOR

65 yaş üstü vatandaşlarımızın sayısı, son 5 yılda %22 artışla 2020 yılı itibarıyla yaklaşık 8 milyona ulaşmıştır. Bugün ülkemizde her 10 yurttaşımızdan biri 65 yaş ve üzerindedir. Uluslararası istatistiklerine göre ise Türkiye, dünyada en hızlı yaşlanan ülkeler arasında yer almaktadır. Bu gerçeğe rağmen AKP, toplumumuzun önemli bir kısmını oluşturan yaşlı nüfusun sorunlarını görmezden gelerek konuya dair kalıcı ve uzun vadeli politikalar üretmek yerine geçici, gündelik çözümler sunmaktadır. Bakım hizmetleri ve sosyal hizmetler yetersiz olmakla birlikte AKP, yaşlılara karşı şiddet ve istismar sorunuyla ilgili gerekli adımları atmayarak can ve mal güvenliklerini de sağlamamaktadır.

2021 yılının Ocak - Ağustos ayları arasında basına yansıyan haberlerden derlenen verilere göre Türkiye’de yaşlılara karşı şiddet, istismar, hak ihlali ve ayrımcılığı içeren 1.209 vaka gerçekleşmiştir. Yaşlılara karşı şiddet ve istismarın tespit edilmesinin güçlüğü nedeniyle bu sayı buzdağının yalnızca görünen ucudur. Aile bireylerinden ya da bakıcılarından şiddet gören yaşlılarımız, tekrar ve daha fazla şiddete uğramaktan korktukları ya da ciddiye alınmayacaklarını düşündükleri için yaşadıkları şiddet olaylarını genellikle kimseyle paylaşmamakta, emniyet güçlerine bildirmemektedir. Bu durum onları daha da savunmasız kılmaktadır.

Özellikle başkalarına bağımlı yaşam sürdüren yaşlılar gerek bakım aldıkları kurumlarda gerekse aile içinde potansiyel şiddet mağduru olmaktadır. Uzmanlara göre **Türkiye’de her 100 yaşlıdan 3’ü aile içinde şiddet görmektedir.** Yaşlıların aile içerisinde fiziksel şiddet gördüğüne, ekonomik istismara ve tacize uğradıklarına dair haberler ve Bakanlığa ait ya da özel bakım kurumlarında fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldıkları olaylar kamuoyuna sıklıkla yansımaktadır. Yaşlılarımızın yalnızca %1’inin bakım alabildiği Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’na ait kurumlar, ne nitelik ne de nicelik açısından yaşlı nüfusun ihtiyaçlarını karşılayabilmektedir. Özel ve kamuya ait yaşlı bakım kurumlarında şiddet olaylarının varlığı, yeterince denetlenmediklerinin de bir göstergesidir.

LGBTİ+ BİREYLERE YÖNELİK AYRIMCILIK, HAKARET VE ŞİDDET TEŞVİK EDİLİYOR

AKP, kutuplaştırmaya çalıştığı toplumumuzda farklı inançlara, görüşlere, yaşam tarzına ve cinsel yönelimlere köruklediği ve meşrulaştırdığı şiddetle Anayasamızın 10. maddesi çerçevesinde her bireyin eşit olduğu ve yaşamının devlet güvencesinde olduğu ilkesini çiğnemektedir. Bu ihlalden en çok etkilenen dezavantajlı gruplardan biri ise LGBTİ+ bireylerdir. **LGBTİ+ bireylerin sahip olduğu haklara, ayrımcılığı**

önleyecek yasal düzenlemelere, eğitim, barınma ve iş imkânlarına erişim gibi kategorilere göre 49 ülkeyi değerlendiren 2021 Gökkuşuğu Endeksi’ne göre Türkiye, LGBTİ+ bir birey olarak yaşamak için en kötü 2 ülkeden biridir. Ülkemizde LGBTİ+ bireyler gündelik hayatlarında pek çok önyargılı tutum ve ayrımcı davranışla karşılaşmakta, fiziksel şiddet, sosyal izolasyon, siber zorbalık, fiziksel ve cinsel saldırıya ve ölüm tehditlerine maruz kalmakta, sindirilmeye çalışılmaktadır. Barınma, istihdam, eğitim gibi pek çok hakları uğradıkları ayrımcılık nedeniyle ihlal edilmektedir.

Nisan 2019-Ocak 2020 tarihleri arasında yürütülen bir araştırmada homofobi ve transfobi temelli 150 nefret suçu tespit edilmiş, bunların 3’te 1’inden fazlasını cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama, tecavüz veya diğer cinsel saldırılar oluşturmuştur. LGBTİ+ bireyler yaşadıkları şiddet ve ayrımcılığa karşı haklarını savunmak istediklerinde ise AKP iktidarının cinsiyetçi ve ataerkil zihniyetinin yasaklamalarıyla karşılaşmaktadır. Dünyanın birçok ülkesinde seslerini duyurmak için düzenlenen Onur Haftası ve Onur Yürüyüşleri yasaklanmıştır. AKP, LGBTİ+ vatandaşların can güvenliğinin bile ortadan kalkmış olduğu gerçeğine sırt çevirmekte, her türlü şiddete açık hâle geldiklerini görmezden gelmektedir. Şiddetin faillerinden biri de Saray’ın köruklediği nefreti izleyen yandaş medyanın ayrımcı dilidir. **LGBTİ+ bireylere karşı medyada kullanılan ayrımcı ifadeler 2018’den 2019’a bir yıl içinde bir buçuk katına çıkmıştır.** Ayrımcılığı yayın politikası hâline getiren bu yayın organları yürüttükleri sistematik karalama kampanyasıyla vatandaşlara yönelik şiddeti kışkırtmaktadır.

AKILDIŞI GÖÇMEN VE SİĞINMACI POLİTİKASI, MAHALLELERDE ÇATIŞMAYI VE SUÇU TIRMANDIRIYOR

AKP’nin yanlış dış politikaları yüzünden 2011 yılından beri ülkemizde derinleşen Suriyeli sığınmacı krizi, ekonomik ve toplumsal olarak sürdürülemez bir hâl

almıştır. Bu meseleyi diplomatik bir koz, siyasi rant ve jeopolitik pazarlık, hatta şantaj aracı olarak gören AKP'nin, sığınmacılara dair somut ve uzun vadeli bir politikasının olmaması, sığınmacıların barınma ve çalışma imkânları bulabilmek için kontrolsüzce kentlerimize dağılmalarına yol açmıştır. Resmi verilere göre dahi Türkiye'de 3,7 milyon Suriyeli sığınmacı kent merkezlerinde yaşamaktadır. Ancak yapılan araştırmalar ve çalışmalar bu sayının kayıtdışı olanlar eklendiğinde 5 milyon sığınmacıyı bulduğunu işaret etmektedir. Bu kontrolsüz nüfus yığılması, sosyo-ekonomik, kültürel sorunlar ve güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmuş, vatandaşlarımızın bu sorunlardan kaynaklı şikayetleri artmıştır.

Ağustos 2021'de Ankara'nın Altındağ ilçesinde Suriyelilerin yoğun olarak yaşadığı bir mahallede iki grup arasında çıkan kavgada 18 yaşındaki bir Türk genci Suriyeli bir genç tarafından bıçaklanarak yaşamını yitirdi. Olaydan sonra tepki gösteren gruplar Suriyelilerin ev ve iş yerlerine saldırdı; bazı dükkanlar yağmalanırken bazı arabalar yakıldı.

AKP'nin, kontrolsüz göç karşısında etkin, saydam ve sürdürülebilir bir politikasının olmaması ciddi güvenlik tehditleri oluşmasına neden olmuştur. Özellikle sığınmacı sayısının yüksek olduğu mahallelerimiz ve ilçelerimiz, IŞİD ve El-Kaide başta olmak üzere tüm radikal terör örgütlerinin yuvalandığı bölgeler hâline gelmiştir. Dünyanın gelişmiş hiçbir ülkesinde görülmeyecek bir şekilde, IŞİD'in sözde yöneticileri ve militanlarının şehir merkezlerimizde ikamet ettiği, geç de olsa icra edilen operasyonlar sonucunda ortaya çıkmıştır. Ancak yurttaşlarımız arasında terör çetelerinin ve örgütlerinin, sığınmacıları istismar eden yuvalanma çabalarına ilişkin endişeler devam etmektedir. Sığınmacılar ile Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımızın bir arada yaşadığı bölgelerde, özellikle son yıllarda cinsel saldırı suçlarının artması da gerilimi hızla tırmandırmaktadır.

Kocaeli'nde Afgan bir sığınmacının cinsel saldırıda bulunduğu 16 yaşındaki Ayşegül Aydın'ı vahşi bir şekilde öldürmesi, farklı şehirlerimizde artan taciz ve cinsel saldırı olayları gerginliği artırmaktadır.

AKP iktidarı, hatalı göçmen ve sığınmacı politikası yüzünden yükselen bu şiddet dalgasının temel sorumlusudur. İktidar, yaşanan şiddet ve yağma olaylarına seyirci kalmakta, krizi çözmek için hiçbir adım atmamakta ve hem yurttaşlarımız hem de sığınmacılar mağdur olmaktadır. AKP'nin öngörüsüzlüğü ve politikasızlığı, toplumsal gerilimin patlamalara ve çatışmalara dönüşme riskinin devam etmesine neden olmaktadır.

Şubat 2021'de, Ankara'da yapılan operasyonda Ezidi bir çocuğun IŞİD tarafından internette satılmaya çalışıldığı ortaya çıktı. IŞİD militanlarının, Irak ve Suriye'deki köle pazarlarına benzer bir şekilde Türkiye içinde de Ezidi çocukları ve kadınları satışa çıkartan bir organizasyon içinde oldukları anlaşıldı.

SOSYAL MEDYADA TROLLERİN MUHALİFLERE HAKARETLERİ CESARETLENDİRİLİYOR

En ufak bir eleştiriye dahi tahammülü olmayan Saray ve AKP, sosyal medyayı yalnızca sansür, gözetleme ve baskı mekanizmasına çevirmek istemektedir. Cumhurbaşkanı hakaret eden kişiye cezai yaptırım getiren Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesini âdeta bir sopa olarak kullanan Saray, kendisine hakaret ettiği gerekçesiyle çocukları bile hâkim karşısına çıkartıp, tutuklatmaktadır. **Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçildiği 2014 yılından 2019 yılı sonuna kadar savcılıklar, 299'uncu madde kapsamında toplam 128 bin 872 şikâyet hakkında soruşturma açmıştır.**

Bunun yanı sıra Türkiye’de **Kasım 2019-Ekim 2020 arasında erişim engeli getirilen haberlerin ise %42’si AKP’li Cumhurbaşkanı Erdoğan, ailesi ve çevresi hakkındadır.** Ailesi ve kendisine geldiğinde her türlü cezai yaptırımı esirgemeyen Erdoğan, yurttaşın en ufak eleştirisine dahi tahammül edememektedir. **Öte yandan tespit edilen erişim engeli kararlarının %9’unu kadın ve çocuklara karşı işlendiği iddia edilen suçlarda failleri korumaya yönelik kararlar oluşturmaktadır.**

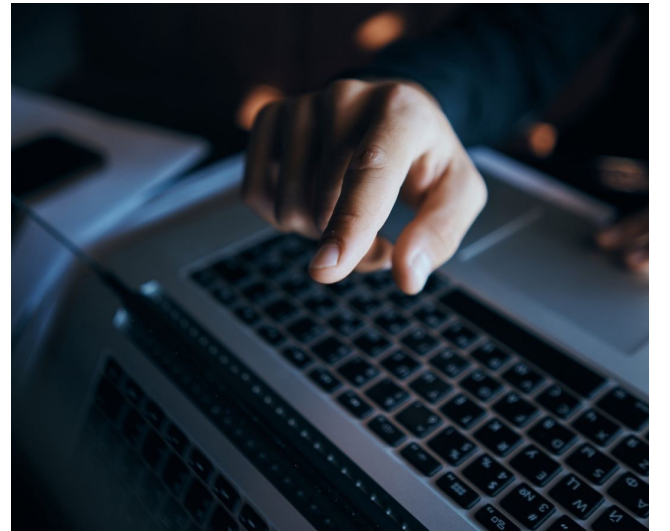
Şanlıurfa Siverek’te yaşayan ve Cezai ehliyeti yoktur raporu olan 96 yaşındaki kadın hakkında Erdoğan’a hakaretten dava açıldı. Savcılık “Cumhurbaşkanının onur ve saygınlığını rencide edebilecek şekilde sözlerin söylendiği” öne sürerek, akıl hastalığı nedeniyle güvenlik tedbiri uygulanması talep etti. Buna karşın ülkenin ana muhalefet partisinin genel başkanını sosyal medyadan alenen tehdit eden suç örgütü lideri hakkında işlem yapılmadı.

AKP’yi eleştirip, görüşünü ifade eden yurttaşlar gece yarısı baskınlarıyla evlerinde tutuklanırken; kadına, çocuğa, hayvana yönelik şiddet ve cinsel istismar uygulayıp, sosyal medyada paylaşan kişiler görmezden gelinmektedir. Sistemik olarak muhalefet partilerini ve siyasetçilerini hedef gösteren ve onlara hakaret edenler cezasız bırakılmakta, âdeta teşvik edilmektedir. Şiddet ve eziyete dayalı bu sadist otoriter iklim ülkemizi demokratik değerlerden hızla uzaklaştırmaktadır. Saray rejimi kendisi, ailesi ve itibarı söz konusu olduğunda her türlü önlemleri ve cezai yaptırımı uygularken, sıradan yurttaşların, kadınların, çocukların ve muhaliflerin hakları yok sayılmaktadır. **Vatandaşlar en çok siyasi görüşleri nedeniyle dijital şiddete maruz kalmaktadır.** Bunu fiziksel özellikleri, yaşları, etnik kimlikleri, dini görüşleri ve cinsel yönelimleri takip etmektedir.

MUHALİF GÖRÜŞLER DİJİTAL ŞİDDETE MARUZ KALİYOR

Teknolojik araçların ve dijital platformların kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte şiddetin de yeni boyutları ortaya çıkmıştır. Bir kişi ya da grubun başka kişi ya da grupları sosyal medya veya iletişim araçları aracılığıyla tehdit etmesi, hedef alması, nefret söylemi ve hakarete maruz bırakması, korkutması ve itibar zedeleyici davranışta bulunması olarak tanımlanan dijital şiddete maruz kalanların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Türkiye’de her 5 kişiden 1’i dijital şiddete uğradığını belirtmektedir. Şiddetin bu boyutu özellikle gençleri hedef almaktadır. **15-17 yaş arası her 5 gençten 1’i, 18-32 yaş arası her 3 gençten 1’i dijital şiddete maruz kaldığını belirtmiştir.** En sık rastlanan dijital şiddet biçimleri hakaret ve küfür; yazılı ve sözlü taciz mesajları ve ısrarlı takiptir. **Dijital şiddete maruz kalmanın en sık rastlanan nedeninin siyasi görüşler olması, AKP’nin yarattığı kutuplaştırıcı toplumsal iklimin bir sonucudur.** Burada dikkat çeken bir diğer nokta, dijital şiddete uğrayanların en çok tanımadıkları kişiler, anonim hesaplar ve troller tarafından şiddete maruz bırakılmalarıdır. Troller bir yandan gerçek kimliklerini gizleyerek sosyal medyayı manipüle ederken, diğer yandan da vatandaşları hedef alarak tehdit etmektedir.

CHP NE YAPACAK?

CUMHURİYETİN İKİNCİ YÜZYILINDA ALÇAKGÖNÜLLÜ VE SAYGILI BİR UYGARLIK İNŞA EDECEK; GÜVEN VE HOŞGÖRÜYÜ YENİDEN HAKİM KILACAĞIZ

Baskıcı tek adam rejiminin ülkemizi içine soktuğu ekonomik yolsuzluklar ve hukuksuzluklar girdabından tek çıkış, eşitlikçi, insancıl, adil, ekolojik, özgürlükçü ve alçakgönüllü uygarlığın inşasıyla mümkün olacaktır. Gücünü dayanışmadan alacak bu uygarlığın hedefi, adaletin yeniden tesis edilmesi ve toplumsal barışın kurulması için tüm kesimlerin ve tüm vatandaşlarımızın birbiriyle tekrar kucaklaşmasını, demokrasi ve hoşgörü ortamının yeniden filizlenmesini sağlamaktır.

Ülkemiz tarihi boyunca demokrasinin güvencesi olan Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında, kutuplaştırmayan, birleştiren, düşmanlığı değil, yurttta ve dünyada barışı esas alan, ülkemizi hak ettiği ilerleme ivmesine kavuşturacak, vatandaşlarına refah ve huzur içinde bir arada yaşamalarını sağlayacak yeni bir düzen tesis edecektir.

TOPLUMSAL HUZUR VE BARIŞI YENİDEN TESİS EDECEĞİZ

Cumhuriyet Halk Partisi, toplumsal barışın, hoşgörünün ve adaletin, demokratik sosyal hukuk devletinin ve ekonomik kalkınmanın temel taşları olduğunun bilincindedir.

CHP iktidarında insan haklarına ve çoğulcu demokrasiye dayanan, eşit yurttaşlık ve sosyal demokrasi anlayışıyla, toplumun tüm kesimlerini bir araya getirilecektir.

Saray siyasetinin oy devşirmek için körüklediği kavga ortamına ve kaosa son verilecek, hümanist ve dayanışmacı politikalarla, farklı yaşam tarzlarına ve inançlara saygılı bir toplum hep birlikte inşa edilecektir. Ülkemiz özgür yurttaşların kardeşçe bir arada yaşadığı günlere yeniden dönecek, tüm yurttaşlarımız ayırım yapmadan kucaklanacaktır.

Ülkemizi korku ve karamsarlık iklimine sokan, keyfileşmiş tek adam rejimine son verilecek, derin bir buhran içindeki demokrasimiz yeniden güçlendirilecektir. Toplumsal barışın sağlanması ve kalıcı hâle gelmesi için tüm terör örgütleri, suç çeteleri ve yeraltı suç örgütleriyle mücadele edilecektir. CHP, vatandaşlarımızın AKP rejimi tarafından bu zamana kadar ihlal edilen tüm anayasal ve evrensel haklarını yeniden kullanmasını sağlayacaktır. **Yurttaşlarımızın yaşam tarzlarına, değerlerine ve kimliklerine saygıyla yaklaşılabacak, hiç kimse ötekileştirilmeyecek, hoşgörü ortamı yeniden tesis edilecektir.** Nefret suçlarının zaman aşımına uğraması ve bu kapsamda verilen cezaların para cezasına çevrilmesi engellenecektir.

AKP'NİN SORUMSUZLUK VE CEZASIZLIK POLİTİKASINA SON VERECEĞİZ; KANUN ÖNÜNDE TÜM YURTTAŞLAR EŞİT OLACAK

Yurttaşlarımıza yönelik şiddet, eziyet ve onur zedeleyici tüm uygulamalar ortadan kaldırılacak, bir devlet politikası hâline gelen cezasızlık uygulamalarına son verilecektir. Adaletin, bağımsız ve tarafsız yargı eliyle herkese eşit uygulanması sağlanacaktır. **CHP iktidarında adalet tam, eşit ve zamanında uygulanacaktır.** Öncelikle vatandaşları suç işlemeye iten sebepler

KOVID'DE ŞİDDET

3 kat Azaldı

Salgın döneminde çocuk istismarı için görevlendirilen avukat sayısı 3 kat azaldı.

İŞKENCEDE REKOR

22 Milyon

2020 yılında 22 milyon 735 bin 267 hayvan işkenceye uğramıştır.

ELEŞTİRİYE ERİŞİM ENGELİ

%42

Erişim engelli haberlerin %42'si Cumhurbaşkanı Erdoğan, ailesi ve çevresi hakkındadır.

SİĞİNMA KAPASİTESİ AZ

314 bin

Toplam kapasitesi 3 bin 500 civarında olan sığınma evlerinde 5 yılda yaklaşık 314 bin kişi kalmıştır.

belirlenerek ortadan kaldırılacaktır. İşlenen suçların failleri ise en kısa zamanda yargı önüne çıkacak, yargı süreçleri makul sürede ve adil olarak tamamlanacaktır.

KADINA ŞİDDETİ ÖNLEMEK DEVLETİN EN TEMEL POLİTİKASI OLACAK: İSTANBUL SÖZLEŞMESİNİ YENİDEN YÜRÜRLÜĞE ALACAĞIZ

Cumhuriyetimizin İkinci Yüzyılında kadın erkek fırsat eşitliği her alanda sağlanarak, kadınlara yönelik şiddetin önlenmesi öncelikli devlet politikası hâline getirilecektir. Kadına yönelik şiddetin en ağır şekilde cezalandırılması ve hiçbir ceza indirimine tabi olmaması için gerekli yasal düzenlemeler yapılarak, Türk Ceza Kanunu'nda ağır suçlar kapsamına alınacaktır.

Aile Destekleri Sigortası kapsamında verilecek sosyal destekler doğrudan kadınlara verilecek, kadınların istihdamını artırmayı hedefleyen programlarla ekonomik özgürlüğe sahip olmaları sağlanacaktır. Ataerkil politikalar izleyen AKP'nin, kadına yönelik şiddet ve aile içi şiddetin önlenmesine dair koruyucu kalkan olan İstanbul Sözleşmesi'ni feshetme kararı CHP iktidarında kaldırılacak, İstanbul Sözleşmesi ilk bir hafta içinde tekrar yürürlüğe sokulacaktır. Kadına şiddet davalarına bakan özel yetkili mahkemeler ve Yargıtay'da ayrı bir ceza dairesi kurulacak; savcı ve hâkimler de dahil olmak üzere tüm adli kurumların çalışanları, bu konuda eğitim alacaktır. Her polis karakolunda

ev içi şiddet konusunda eğitim almış, aralarında en az birinin kadın memur olacağı ekipler oluşturulacaktır. Şiddet bildiriminin aile hekimleri tarafından yapılması sağlanacaktır. Kadınlara uygulanan psikolojik ve ekonomik şiddet de aynı kapsamda suç sayılacaktır.

Şiddete uğrayan kadınların gizliliği güvence altına alınarak, mağdurların güvenli bir ortama kavuşturulması sağlanacaktır. CHP iktidarında şiddet mağduru kadınların korunma kapsamına alınmasını hızlandıracak düzenlemeler yapılacaktır. Şiddete uğrayan ya da evden ayrılmak zorunda kalan kadınlar, sosyal devlet tarafından korunacaktır. Bu çerçevede, ihtiyaç duyan tüm kadınlar için kadın konuk evleri hızla yaygınlaştırılacaktır.

CHP Kadın Kolları tarafından hayata geçirilen, Türkiye'nin her tarafındaki kadınlara 7/24 hizmet veren şiddet hattı uygulaması da diğer uygulamalarla birlikte yaygınlaştırılacaktır. Türkiye'nin neresinde olursa olsun bir kadın şiddete uğradığında veya bir sorunla karşılaştığında, hukuki ve psikolojik destek başta olmak üzere her türlü destek verilecektir. Mağdur olmuş kadınların hayatlarını bağımsız ve güçlü olarak sürdürebilecekleri altyapı (kredi, eğitim, barınma, iş vb.) sağlanacaktır.

ÇOCUKLARIMIZIN GELECEĞİNİ KARARTAN HER TÜRLÜ TACİZCİ ZİHNİYETLE MÜCADELE EDECEĞİZ

CHP, Türkiye'deki her çocuğun çağdaş ülkelerdeki çocukların refah düzeyine

sahip olmasını hedeflemektedir. Bu çerçevede her türlü şiddet, taciz ve istismarla karşı durmakta, çocuklarımızın geleceğini karartan zihniyetle mücadele etmektedir.

CHP iktidarında çocuklarımıza karşı son yıllarda yaygınlaşan istismarın ve şiddetin her türlüyle etkin mücadele için gerekli yasal düzenlemeler sağlanacaktır. Çocuk Koruma ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi esas olarak yeniden düzenlenecektir. Bugüne kadar yapılan yasal düzenlemeler, son yıllarda kamuoyunun kanayan yarası hâline gelen çocuk tacizi ve istismarına verilen cezalar ve suçlulara uygulanan iyi hâl indirimleri yeniden ele alınacaktır.

Çok boyutlu, kapsamlı ve sürdürülebilir önlemlerle mevzuat güçlendirilecek, uygulamalar sıkı şekilde takip edilecektir. Bu kapsamda çocuklarımızı her türlü şiddet ve istismardan koruyacak mekanizmalar geliştirilecek, kız çocuklarının çocuk yaşta evlendirilmesinin önüne geçilecektir. Çocuklarımızın mağdur olduğu her durumda mağduriyetlerin giderilmesine öncelik verilecek, koruma mekanizmaları geliştirilecek, Çocuk İzleme Merkezleri'nin sayıları ve etkinlikleri artırılabilecektir. Okulda ve okul çevresinde güvenliği sağlayıp her türlü suistimal ve şiddeti önleyecek mekanizmalar geliştirilecektir. Eğitim alanlarında çocuklarımızın karşılaştığı madde bağımlılığı ve şiddet olaylarının önlenmesine yönelik eğitimler düzenlenecek, eğitim müfredatı cinsel şiddet de dahil olmak üzere şiddetin her türünün önlenmesine yönelik içeriklerle zenginleştirilecektir. Bu kapsamda **CHP, okul çevrelerinin, gençlerimizin sosyalleştiği sokakların**

güvenliğini sağlayacak tedbirlerin alınmasında, Okul Aile Birlikleri ile eşgüdüm ve iş birliği içerisinde çalışacak, Okul Aile Birlikleri güçlendirilecek ve yasal statüye kavuşturulacaktır.

CHP iktidarında çocuğa karşı işlenen bir diğer şiddet türü olan çocuk işçiliği ile etkin mücadele edilecektir. **Hiçbir çocuk yatağa aç girmeyecek, yaşamak ya da ailelerine ekonomik destek vermek için çalışmak zorunda kalmayacaktır.**

HAYVANLARI KORUYAN YASAL ALTYAPI OLUŞTURACAĞIZ

CHP, Hayvan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin hayata geçirilmesi için gerekli tüm somut adımları atacaktır. **Hayvanları korumak için yapılacak tüm yasal mevzuat, şiddet ve işkence uygulayanlara verilecek hapis cezalarının para cezasına çevrilememesini ve ertelenememesini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenecektir.**

Doğa ve çevreye saygılı yönetim anlayışıyla yerel yönetimler bünyesinde hayvanların uygun şartlarda bakımını sağlayan barınaklar, tedavi ve yeniden canlandırma merkezleri, hayvan hastaneleri kurulacaktır. Hayvanlara karşı şiddet ve hayvan hakları konularında, başta çocuklar olmak üzere toplum tüm kesimlerinin katılabileceği eğitimler düzenlenip, bu çalışmalar ülke çapında yaygınlaştırılacaktır.

BİREYSEL SİLAHLANMANIN ÖNÜNE GEÇECEĞİZ

Ülkemizde kontrolsüzce ve bir çığ gibi büyüyen bireysel silahlanmanın önüne geçmek için gerekli tüm adımları atılacaktır. Bireysel silahlanmanın kısıtlanmasını ve denetlenmesini sağlayacak yasal düzenlemeler yapılacaktır. Kayıp, çalıntı veya ruhsatsız silah bulundurmanın ve İnternette yasa dışı silah satışı yapmanın cezaları ağırlaştırılacaktır. CHP iktidarında İnternet üzerinden dahi satın alınabilen silahlara erişimi zorlaştırmak adına silah edinme yaşı 21'e çıkarılacak, 2 yılda bir sağlık kontrolü şartı getirilecektir. AKP iktidarının düzenli olarak arttırdığı sivillere tanınan yıllık 1.000 mermi hakkı yeniden yıllık 200 mermiye düşürülecektir.

MEDYADA TEHDİT, SİNDİRME VE SANSÜR OLMAYACAK

CHP iktidarında özgür basın sesi kısılmayacak, muhalif kesimlere karşı yürütülen sindirme politikasına son verilecektir. Özgür basın yasama, yürütme ve yargıdan sonra, demokrasimizin dördüncü kuvveti hâline getirilecektir. Yurttaşlarımızın gerçekleri öğrenme hakkının önündeki tüm engeller kaldırılacaktır. Vatandaşların düşünce ve ifadelerini nefret söylemi ve şiddet çağrısı içermediği sürece sosyal platformlarda dile getirmesini yasaklayan ve kısıtlayan düzenlemeler kaldırılacak, İnternete ilişkin tüm kanunları ve uygulamalar, evrensel demokratik standartlara ulaştırılacaktır.

ENGELLİLERİ VE YAŞILARI HER TÜRLÜ ŞİDDETE KARŞI KORUYACAĞIZ

Engellilere, yaşlılara ve diğer dezavantajlı gruplara yönelik sosyal politikalar geliştirilecek, konuya dair evrensel standartlara uygun uygulamaları hayata geçirecek sosyal hizmet ve sağlık personeli istihdam edilecektir. Sosyal hizmet uzmanlarının profesyonel desteğiyle vatandaşlarımıza yönelik bilinçli ya da bilinçsiz eziyetlerin önlenmesinin önüne geçilecektir. Kamuya ait ve özel bakım evlerinde denetimler artırılacak, rehabilitasyon ve şiddet ve istismar bildirim mekanizmaları güçlendirilecektir. CHP iktidarında savunmasız hiçbir vatandaşımız suistimale uğratılmayacak, yaşam hakkı ihlal edilemeyecektir.

ÜNİVERSİTELER ŞİDDETİN DEĞİL; GENÇLERE SAYGININ VE ÖZGÜRLÜĞÜN MEKANLARI OLACAK

CHP iktidarında üniversiteler siyasi ve idari vesayetten arınmış özgür kurumlar hâline gelecek; çağdaş, demokrat ve ilerlemeci değerlerin taşıyıcısı olacaktır. Üniversiteler düşünce ve ifade özgürlüğünün, insan haklarının savunucusu olacak, tüm toplumsal adaletsizliklerle mücadelede öncü bir rol üstlenecektir.

CHP, üniversitelerde ifade özgürlüğünü ortadan kaldıran, baskıcı ve sansürcü bir zihniyetle öğrencilerin sosyalleşme olanaklarını yok eden engelleri ortadan kaldıracaktır. Kampüslerde şiddete izin verilmeyecek, öğrenciler düşüncelerini ifade ettikleri için susturulamayacaktır. Üniversiteler, öğrencilerin içinde kendilerini güvende hissettikleri özgürlükçü ve yenilikçi kurumlar olacaktır.

CHP NE YAPACAK?

BU ÜLKEYE HUZURU VE BARIŞI GETİRMEK ZORUNDAYIZ VE GETİRECEĞİZ

Öyle bir noktadayız ki; Türkiye'yi adaletle değil baskıyla yöneten bir yönetim tarzıyla, bir yönetim anlayışıyla karşı karşıyayız.

Güçlü bir demokrasi; saygın bir eğitim, öğretmenlerin, öğrencilerin, ailelerin mutlu olduğu bir eğitim; bir toplumsal barış, birlikte kimsenin kimliğiyle, inancıyla ve yaşam tarzıyla ilgilenilmeyen, herkesin kimliğine, inancına ve yaşam tarzına saygı gösteren bir Türkiye; hiç kimsenin düşüncelerinden ötürü yargılanmadığı, gençlerin sabahın 5'inde polis kapılarını çalıp gözaltına almadığı bir Türkiye istiyoruz. Bu nedenle bu çoklu organ yetmezliğini bitirmek bizim temel görevimizdir.

Aile Destekleri Sigortası bu bağlamda bizim yani Cumhuriyet Halk Partisinin önerdiği, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün de kendi raporlarında yer alan ve Türkiye'de uygulanması halinde hiç kimsenin aç ve açıkta kalmayacağı bir düzeni oluşturacağız, oluşturmak zorundayız. Güçlü bir sosyal devlet ile birlikte toplumsal barışımızı da büyük ölçüde sağlamış oluruz."

kemal
Kılıçdaroğlu

2. Türkiye'nin toplumsal barışı ve huzuru sağlanacaktır.

2.1. Başta Kürt sorunu olmak üzere, tüm toplumsal sorunlarımız demokrasi temelinde ve TBMM'nin öncülüğünde çözülecek; Türkiye'nin tam bağımsızlığı, demokrasisi ve üniter yapısı güçlendirilecektir.

2.2. Kadın - Erkek fırsat eşitliği sağlanacak, kadına yönelik şiddetin önlenmesi, öncelikli bir devlet politikası haline getirilecektir.

2.3. Toplumsal barışın kalıcı hale getirilmesi için tüm terör örgütleri ve yeraltı suç örgütleri ile mücadele, ödün vermeksizin sürdürülecektir.

**İKİNCİ YÜZYILA
ÇAĞRI**
Beyanname'si

